

ЗВІТ **УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ**

(серпень 2008 - липень 2013 рр.)

До складу Української громади Республіки Хорватія як центральної організації українців у Хорватії входять дев'ять Українських культурно-просвітніх товариств, 800 членів організації та біля 1000 прихильників української культури.

До складу Української громади РХ увійшли такі товариства:

- Українська громада міста Загреб (20 січня 2008 року);
- Культурно-просвітнє товариство українців «Карпати» - Липовляни (20 січня 2008 року);
- Українське культурно-просвітнє товариство «Україна» - Славонський Брод (20 січня 2008 року);
- Українське культурно-просвітнє товариство ім. Тараса Шевченка – Каніжа (20 січня 2008 року);
- Українське культурно-просвітнє товариство ім. Івана Франка – Вуковар (20 січня 2008 року);
- Українське культурно-просвітнє товариство ім. Лесі Українки – Осієк (2009 року);
- Українське культурно-просвітнє товариство «Дніпро» - Рієка (2009 року);
- Українське культурно-просвітнє товариство ім. Андрія Пелиха – Шумече (2011 року);
- Українське культурно-просвітнє товариство «Кобзар» - Загреб (2012 року);

Нещодавно засноване нове Українське культурно-просвітнє товариство «Калина» в містечку Умаг, яке після оформлення відповідних документів приєднується до складу Української громади РХ.

У процесі добре організованої діяльності українських товариств успішно реалізовані заплановані завдання в збереженні національної ідентичності, мови та культури українців на просторах Хорватії.

Інформування

Великим досягненням від початку заснування Української громади РХ є видавництво журналу «Вісник української громади в Хорватії». Завдяки фінансовій підтримці Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія, Українська громада РХ своєчасно, якісно та об'єктивно інформувала представників української національної меншини, хорватську громадськість, українців у Європі та цілому світі, видавши в даному періоді 24 номери журналу. У зв'язку зі зростанням числа українських товариств у складі центральної організації та великого інтересу читачів у Хорватії, Україні, Європі та цілому світі, тираж журналу поступово збільшений від 200 до 1200 примірників.

Видавництво

Слід відзначити одне з визначних досягнень Української громади РХ – видання восьми книг протягом звітнього періоду, а саме:

- «Рідна мова» (автори Оксана Мартинюк і Валентина Падурська),
- «Наше століття» (автор о. Микола Ступ'як),
- «100 років української Греко-католицької парафії в Липовлянах» (автор Борис Гралюк),
- «Русалка Дністрова – перша книга українською мовою в Хорватії» (автор Борис Гралюк),
- «Святий вечір у традиції українців» (автор Маруся Юриста),
- «Природними стежками України – рослини-символи України» (автор Тетяна Кочнева-Рамач),
- «Слов'янська збірка Україна» (автор Сергій Бурда)
- «Повсякденне життя та ідентичність українців у Липовлянах в ХХ столітті» (автор Філіп Шкілян).

Культурно-мистецька діяльність та маніфестації

Українська громада РХ кожного року організовує та проводить центральну маніфестацію українців у Хорватії. Кожного року маніфестація змінює свою адресу, тобто відбувається в різних містах, де діють українські товариства.

Крім центральної маніфестації, кожне товариство організовує свою традиційну маніфестацію:

- Українська громада міста Загреб – «Дні української культури»
- УКПТ «Дніпро» з Рієки – «Слова любові» та «Не забудь»
- КПТУ «Карпати» з Липовлян – «Вечір української пісні й танцю»
- УКПТ «Україна» зі Славонського Броду – «Міжнародна українська маніфестація дитячої творчості»
- УКПТ ім. Тараса Шевченка з Каніжи проводить «Вечір Тараса Шевченка»

УКПТ ім. Лесі Українки з Осієка – «На крилах пісень»

УКПТ ім. Івана Франка з Вуковара – «Дні української культури»

Створення умов для здійснення культурної автономії національних меншин

Один з важливих проектів Української громади РХ – це побудова Українського дому в місті Вуковар, що є необхідною умовою для здійснення заходів щодо збереження культурної та національної самосвідомості української національної меншини. 16 листопада Українська громада Республіки Хорватія і УКПТ ім. Івана Франка з Вуковара організували урочисте закладання фундаменту та початок будівельних робіт.

В урочистій церемонії закладання фундаменту взяли участь почесні гості: президент Світового Конгресу Українців Євген Чолій, Посол України в Хорватії Олександр Левченко, член Ради з питань національних меншин РХ Лариса Угleshіч, голова обласної ради Вуковарсько-сріємської області Божо Ґаліч, мер міста Вуковар Желько Сабо, керівники та представники української національної меншини в Республіці Хорватія.

Завдяки фінансовій підтримці Ради з питань національних меншин РХ, Світового Конгресу Українців, української діаспори з Австралії, Вуковарсько-сріємської області, керівництва міста Вуковар, Фонду реконструкції і розвитку м. Вуковара, численним жертвам від громадян Хорватії та іноземних громадян завершені початкові роботи будівництва, в ході яких будівлю захистили алюмінієвим дахом, поки придбають кошти для продовження будівництва.

Інші види діяльності

Українська громада Республіки Хорватія від початку своєї діяльності активно співпрацювала з Міністерством науки, освіти і спорту щодо проектів відродження освіти та введення уроків української мови в хорватських школах для дітей українського походження, а також організації і проведення літніх шкіл.

Одним із стратегічних планів Української громади РХ є активізація уроків вивчення української мови та плекання культури України в середовищах, де проживає велика кількість представників української національної меншини.

Рідну мову діти вивчають за моделлю Ц, де в програму включено такі предмети: українська мова і література, географія, історія України, образотворче мистецтво, музика і співи, культура України.

Українська мова за цим принципом вивчається в Липовлянах, Петрівцях, Каніжі і Шумечу. Проводиться активізація освіти і в інших осередках, де проживають українці.

Оскільки не всі учні мають можливість відвідувати заняття української мови в школах, для них найбільш придатною є система вивчення рідної мови в літніх школах. Для дітей молодшого та середнього шкільного віку Українська громада Хорватії вже провела 10 літніх шкіл, по дві школи в рік. У кожній літній школі рідну мову та культуру вивчали біля 60 школярів. Дві літні школи проведені в Україні (Бучач 2008 р. та Лісарня 2010 р.), інші школи були організовані на Адріатичному морі, на острові Хвар в прекрасному містечку Старі Ґрад.

Цього року Українська громада РХ також планує провести дві літні школи. Результат успішно проведених літніх шкіл учні показали на іспитах, у спілкуванні з однолітками в Україні, на заключних концертах та в активній діяльності по збереженню національної ідентичності в своїх товариствах.

Українська громада РХ та Координація української національної меншини в РХ провели безліч проектів у процесі визнання Голодомору геноцидом над українським народом. Також закликали Хорватський парламент розглянути це питання та визнати Голодомор в Україні геноцидом українського народу. 4 лютого 2009 року Комітет ветеранів війни Хорватського парламенту на своїй 9-ій сесії розглянув Пропозицію декларації про засудження Голодомору, яку голові Хорватського парламенту представив Клуб депутатів хорватської народної партії в Хорватському парламенті, рішенням від 12 листопада 2008 року.

Після обговорення, Комітет одногосно вирішив запропонувати Хорватському парламенту ухвалення Декларації про засудження Голодомору, масового вбивства голодом, викликаного насильницькою колективізацією, яка була проведена комуністичним режимом Сталіна.

2 грудня 2008 року Комітет з питань прав людини та прав національних меншин Хорватського парламенту на своїй 15 сесії розглянув Пропозицію декларації про засудження Голодомору в Україні 1932-1933 років, яку голові Хорватського парламенту запропонував Клуб депутатів HNS-а в Хорватському парламенті, рішенням від 12 листопада 2008 року.

Після обговорення, Комітет одногосно виніс рішення запропонувати Хорватському парламенту визнати Декларацію про засудження Голодомору в Україні.

Протягом звітного періоду Українська громада Хорватії мала зустрічі з делегаціями та журналістами, які цікавляться життям українців у діаспорі.

Слід підкреслити прийом президента Світового Конгресу Українців Євгена Чолія (2010 р.), голови Європейського Конгресу Українців Ярослави Хортяні (2010 р.), голови Всесвітньої координаційної ради українців Михайла Ратушного (2012 р.), журналіста з України Олександра Карпенка (2009 р.),

журналіста з України Миколи Хрієнка (2012 р.).

Під час прийомів високих делегацій проведені численні зустрічі та наради з представниками державних установ з метою підвищення становища української національної меншини в Хорватії.

Делегації Української громади РХ брали участь у сесіях Світового Конгресу Українців у Києві (2008 р. і 2011 р.), у Перемишлі (2010 р.), в Греції (2012 р.), в засіданнях Європейського Конгресу Українців у Лондоні (2009 р.), а також у численних Форумах української діаспори.

Українська громада РХ активно співпрацювала з Посольством України в РХ у відзначенні важливих подій для українського народу, брала участь у зустрічах та урочистих прийомах.

Щороку були проведені заходи в пам'ять про жертви Чорнобильської катастрофи, покладені квіти до пам'ятника в Ясеновці, вшановано пам'ять жертв Вітчизняної війни в Хорватії, відзначено День пам'яті жертв Голодомору в Україні, відзначено День українського прапора, День Української вулиці в Загребі, річницю встановлення дипломатичних відносин між Україною і Хорватією, річниці найвидатніших українських письменників та історичні події, проведено численні семінари.

Українська громада РХ активно співпрацює з представниками духовенства української Греко-католицької церкви, беручи до уваги, що саме церква мала великий вплив на збереження релігійної та національної ідентичності українців у Хорватії.

Українці Хорватії запропонували та розпочали міжрегіональне співробітництво Українських організацій в регіоні (Хорватія, Словенія, Боснія і Герцеговина, Сербія). Так, 24 жовтня 2009 року, в Славонському Броді на ініціативу Української громади РХ було проведено Міжрегіональну конференцію провідних українських організацій, об'єднань і товариств з Хорватії, Сербії, Боснії і Герцеговини та Словенії з метою збереження української мови, культури і традицій українського народу у вищевказаних регіонах.

Протягом звітного періоду, Українська громада Хорватії провела 5 зборів та 40 засідань президії Української громади РХ. Центральна організація українців у Хорватії регулярно проводила консультації та зустрічі з головами українських товариств, Радами та представниками української національної меншини на обласному, міському, районному рівнях, а також з депутатом, який, крім кількох інших національних меншин, представляє українську національну меншину в Хорватському парламенті.

Українська громада РХ постійно розвиває взаємну співпрацю, реалізовує спільні стратегічні програмні завдання і цілі та на належному рівні представляє багатство української культури.

Центральна організація українців у Хорватії вчасно звітує про фінансове становище організації та піклується про раціональне використання коштів у товариствах та в громаді, планує якісне програмування та кадрову політику з метою збереження і розвитку діяльності українських товариств у Республіці Хорватія.

Загреб, 30 травня 2013 року

Микола Застрижний
Голова Української громади
Республіки Хорватія